

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії,
в.о. ректора УДУНТ, професор

Костянтин СУХИЙ

« 26 » квітня 2024 року

ПРОГРАМА

**фахового вступного випробування
для здобуття ступеня бакалавра
за освітньою програмою «Геодезія та землеустрій»
спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»**

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

(повне найменування закладу вищої освіти)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Олеся КУЛЬБАКА, к.е.н., доцент кафедри автомобільних доріг, геодезії та землеустрою

Ганна ІШУТІНА, к.т.н., доцент кафедри автомобільних доріг, геодезії та землеустрою

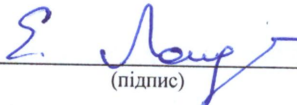
Сергій БЄГІЧЕВ, к.т.н., доцент кафедри автомобільних доріг, геодезії та землеустрою

Програму схвалено на засіданні кафедри **автомобільних доріг, геодезії та землеустрою**

Протокол від « 12 » квітня 2024 року № 7/1

В.о. завідувача кафедри

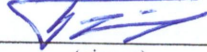
« 12 » 04 2024 року

 (Євген ЛАНДО)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною радою факультету цивільної інженерії та екології

Протокол від « 18 » квітня 2024 року № 7

« 18 » 04 2024 року

Голова (Анатолій ПЕТРЕНКО)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Погоджено:

В.о. директора ННІ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

д.т.н. проф.

 Владислав ДАНИШЕВСЬКИЙ

1. МЕТА ТА ЗАДАЧІ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

1.1. **Метою фахового вступного випробування** є з'ясування рівня знань та вмінь, необхідних для контролю знань з освітньо-професійної програми «Геодезія та землеустрій» до здобуття ступеня бакалавра зі спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій».

1.2. **Основними задачами фахового вступного випробування** є оцінка теоретичної підготовки студента з професійно-орієнтованих дисциплін фундаментального циклу та фахової підготовки; виявлення рівня та глибини практичних вмінь та навичок.

1.3. **Згідно з вимогами освітньої програми абітурієнти повинні:**

знати: методології проектування, відповідних нормативних документів, чинних стандартів і технічних умов, сучасний стан справ та новітніх технологій в галузі геодезії та землеустрою, застосовувати нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали у професійній діяльності, розв'язання якісних та кількісних задач, оцінювання, інтерпретації та синтез інформації даних, різноманітні методи, зокрема інформаційні технології, знати математичні принципи, що лежать в основі геодезії та землеустрою, основи професійно-орієнтованих дисциплін спеціальності в області геодезії та землеустрою, для ефективно спілкування на професійному та соціальному рівнях, базові аспекти та концепції геодезії та землеустрою.

вміти: застосовувати концептуальні знання природничих і соціально-економічних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою, здійснювати пошук інформації в різних джерелах та виконувати роботу застосовуючи базові навички за професійною тематикою, інтегрувати знання і розуміння дисциплін інших інженерних галузей, поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення для вирішення завдань спеціальності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів, володіти методами організації топографо-геодезичного і землевпорядного виробництва від польових вимірювань до менеджменту й реалізації різноманітної топографічної та землевпорядної продукції на основі використання знань з основ законодавства і управління виробництвом, демонструвати базові знання в геодезії та землеустрої за відповідними спеціалізаціями, взаємодіяти з іншими людьми, уміння роботи в групах.

2. ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН ТА ПИТАНЬ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ

2.1. Геодезія

Введення в спеціальність. Предмет та завдання геодезії. Визначення геодезії як науки та її значення для промислового та сільського господарства. Зв'язок геодезії з іншими дисциплінами та галузевими науками. Історія розвитку геодезії. Поняття про форму та розміри Землі. Геоїд, сфероїд, еліпсоїд Красовського. Принцип зображення земної поверхні

на площині. Системи координат та висот. Географічна (астрономічна) система координат. Геодезична система координат. Система плоских прямокутних координат. Система просторових полярних координат. Загальнодержавна зональна система прямокутних координат Гаусса-Крюгера. Елементи вимірювань на місцевості. Одиниці вимірювань. Азимут, дирекційні кути та румби. Зближення меридіанів. Зв'язок румбів та дирекційних кутів. Прилади для орієнтування на місцевості. Зв'язок поміж дирекційними кутами та горизонтальними кутами при вершинах полігону. Прямі та зворотні геодезичні задачі. Масштаби. Топографічні плани та карти. Розграфлення і номенклатура топографічних карт. Зміст та оформлення топографічних карт. Географічна та кілометрова сітки карт. Орієнтування карт та планів на місцевості. Місце топографії в геодезичних науках. Предмет та завдання топографії. Умовні позначки на планах та мапах. Зображення об'єктів місцевості на топографічних картах і планах умовними знаками. Рельєф земної поверхні та його відображення на планах і картах. Принцип та способи вимірювання кутів на місцевості. Теодоліти, їх класифікація, будова та застосування. Відлікові пристрої теодолітів. Нитковий віддалекомір зорової труби теодоліта, штативи, візирні цілі. Повірки та юстировки теодолітів. Вимірювання горизонтальних кутів. Вимірювання вертикальних кутів. Точність вимірювання горизонтальних та вертикальних кутів. Центрування теодолітів. Загальні відомості про високоточні кутові вимірювання. Прямі та непрямі вимірювання. Інструментарій та методика прямих вимірювань. Вимірювання довжин ліній найпростішими приладами. Землемірна стрічка, рулетка, екліметр, екер. Компарування рулеток. Виправлення при прямих вимірюваннях. Оптико-фізичні далекоміри. Методика вимірювань далекомірами. Визначення відстаней та висот недоступних об'єктів. Принципи організації побудови геодезичних мереж та зйомочних робіт. Класифікація геодезичних мереж по точності. Триангуляція. Трилатерація. Полігонометрія. Схеми та методи побудови державних планових та висотних мереж. Світова та національні системи координат. Опорні геодезичні мережі. Мережі згущення. Зйомочні геодезичні мережі. Закріплення пунктів геодезичних мереж на місцевості. Геодезичні центри та знаки. Особливості закріплення геодезичних пунктів на території міст та промислових площадок. Поняття про топографічні зйомки та зйомочне обґрунтування. Методи та способи топографічних зйомок. Вибір масштабу зйомки. Сутність та склад робіт теодолітній зйомки. Рекогносцировка. Польові роботи. Прив'язка теодолітних ходів. Зйомка ситуації. Камеральна обробка результатів польових вимірювань. Креслення планів за результатами теодолітних знімків. Основні відомості. Сутність тахеометричної зйомки. Інструментарій. Складання зйомочного обґрунтування тахеометричної зйомки. Польові та камеральні роботи. Складання топографічного плану за матеріалами тахеометричної зйомки. Автоматизація тахеометричної зйомки. Побудова

контурних та топографічних планів. Створення топографічних креслень за допомогою ГІС-технологій. Визначення координат точок на картах. Визначення довжин ліній та площ по плану. Визначення об'ємів та вертикальне планування. Сутність нівелювання. Задачі і методи нівелювання. Класифікація нівелювання по точності. Репери, марки та нівелірні знаки. Нівеліри, рейки, костилі та башмаки. Класифікація та будова нівелірів. Дослідження, повірки та юстировки нівелірів та рейок. Способи геометричного нівелювання. Обчислення перевищень та позначок точок. Повздожнє нівелювання траси. Пікетажна книжка. Розмічування колових кривих на трасі нівелювання. Графічне зображення профілю траси. Способи нівелювання площ. Камеральна обробка результатів польових вимірювань. Креслення рельєфу. Графічне та аналітичне визначення висотного положення точок, кутів нахилу та уклонів. Проектування траси та побудова профілю. Тригонометричне (геодезичне) нівелювання. Камеральна обробка результатів вимірювань. Точність тригонометричного нівелювання. Гідростатичне нівелювання. Барометричне нівелювання. Аеронівелювання. Автоматичне нівелювання. Поняття про методи фототопографічних робіт – комбінована аерофототопографічна зйомка, стереотопографічна зйомка, наземна фототопографічна зйомка. Методи автоматизації фототопографічної зйомки. Сучасні технології виконання геодезичних зйомок – визначення координат пунктів супутниковими методами позиціонування, топографічні та кадастрові зйомки електронними тахеометрами та нівелірами. Геодезичне забезпечення при будівництві промислових та цивільних споруджень.

2.2. Землеустрій

Поняття землеустрою. Основні поняття та визначення. Структура земельного фонду України. Земельний фонд у складі європейських земельних ресурсів та сучасний стан використання. Адміністративно-територіальний устрій України. Категорії земель. Основні поняття та визначення. Властивості землі. Класифікація угідь. Сільськогосподарські і несільськогосподарські угіддя. Властивості землі, які враховуються при землеустрої. Основи землеустрою. Призначення землеустрою. Принципи землеустрою. Види і різновиди землеустрою. Види документації із землеустрою. Класифікація робіт із землеустрою на локальному рівні. Зміст і склад документації із землеустрою. Проекти землеустрою щодо приватизації земель державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій; проекти землеустрою щодо відведення земельних ділянок; проекти землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь; проекти землеустрою щодо організації території земельних часток (паїв). Класифікація робіт із землеустрою на регіональному рівні. Проекти землеустрою щодо впорядкування території для містобудівних потреб; проекти землеустрою щодо

впорядкування території населених пунктів. Робочі проекти землеустрою. Рекультивації порушених земель; землювання малопродуктивних земель; захисту земель від ерозії; захисту земель від підтоплення; захисту земель від заболочення; захисту земель від вторинного засолення; захисту земель від висушування; захисту земель від зсувів; захисту земель від ущільнення; захисту земель від закислення; захисту земель від забруднення радіоактивними відходами; захисту земель від забруднення хімічними відходами; захисту земель від забруднення промисловими відходами; підвищення родючості; консервації земель. Класифікація робіт із землеустрою на загальнодержавному рівні. Технічна документація із землеустрою щодо визначення та встановлення в природі (на місцевості) державного кордону України. Технічна документація із землеустрою. Зміст і склад документації із землеустрою. Технічна документація із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в природі (на місцевості); технічна документація із землеустрою щодо встановлення меж частини земельної ділянки, на яку поширюються права суборенди, сервітуту; технічна документація із землеустрою щодо поділу та об'єднання земельних ділянок. Інвентаризація земель. Зміст і склад документації із землеустрою. Технічна документація із землеустрою щодо інвентаризації земель для різних потреб. Види обмежень і земельних сервітутів. Право земельного сервітуту. Право користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб і забудови. Добросусідство. Обмеження прав на землю. Види власності і користування. Державна власність. Комунальна власність. Приватна власність. Оренда. Земельний сервітут. Продаж земельних ділянок на конкурентних засадах. Продаж земельних ділянок або прав на них на підставі цивільно-правових договорів. Органи державної влади і органи місцевого самоврядування у сфері землеустрою. Органи, що здійснюють регулювання у сфері землеустрою. Повноваження Верховної Ради України у сфері землеустрою. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері землеустрою. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері земельних відносин, у сфері землеустрою. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, у сфері землеустрою. Повноваження обласних рад у сфері землеустрою. Повноваження районних рад у сфері землеустрою. Повноваження сільських, селищних, міських рад у сфері землеустрою. Замовники і розробники документації із землеустрою. Замовники документації землеустрою. Їх права і обов'язки. Розробники документації із землеустрою. Освіта. Підвищення кваліфікації. Сертифікат на виконання робіт із землеустрою. Права і обов'язки розробників документації із землеустрою. Державний фонд документації із землеустрою. Припинення прав на землю. Підстави припинення права власності на земельну ділянку. Підстави припинення права користування земельною ділянкою. Добровільна відмова.

Примусове припинення прав на землю. Викуп земельних ділянок для суспільних потреб. Конфіскація земельної ділянки. Особливо цінні землі та порядок припинення прав на них.

2.3. Кадастр

Загальне положення про Державний земельний кадастр. Загальні відомості про земельний кадастр. Історичний розвиток земельно-кадастрових робіт на Україні. Кадастри природних ресурсів. Державний земельний кадастр. Предмет і завдання курсу. Зв'язок з іншими дисциплінами. Характеристика Державного земельного кадастру та законодавства, що регулює його ведення. Формування правової бази Державного земельного кадастру. Структура ведення Державного земельного кадастру. Об'єкти Державного земельного кадастру. Роль земельного кадастру у регулюванні земельних відносин та реалізації земельної реформи в Україні. Терміни та визначення понять Державного земельного кадастру. Принципи Державного земельного кадастру. Загальні засади ведення Державного земельного кадастру. Сучасний стан державного земельного кадастру. Органи ведення Державного земельного кадастру. Система державного земельного кадастру. Повноваження органів, що здійснюють ведення Державного земельного кадастру. Державний кадастровий реєстратор. Структура і перелік земельно-кадастрової документації регіонального і національного рівня. Земельний фонд України, як об'єкт Державного земельного кадастру. Державний земельний фонд – об'єкт Державного земельного кадастру, його місце в світових земельних ресурсах. Земля як об'єкт регіональної політики. Категорії земель, їх визначення і призначення. Класи використання земель. Суб'єкти земельних відносин і облікові земельні одиниці. Класифікація земельних угідь. Поняття кадастрового гектара. Земельна ділянка як основна земельно-кадастрова одиниця. Інформаційне забезпечення земельно-кадастрових даних. Інформаційне, картографічне і фінансове забезпечення земельного кадастру. Статистичні методи обробки і аналізу даних земельного кадастру. Земельно-кадастрові дані, методи їх одержання, аналізу і систематизації. Зйомки та обстеження території при земельному кадастрі, їх зміст і порядок ведення. Земельно-кадастрова документація, її види і призначення. Теоретичні і методичні основи земельного кадастру. Структура, склад і призначення земельно-кадастрових карт і планів. Автоматизована система ведення Державного земельного кадастру. Концепція створення автоматизованої системи державного земельного кадастру України. Мета створення АС ДЗК та її функціональне призначення. Критерії створення та функціонування АС ДЗК. Програмне забезпечення для створення автоматизованої системи державного земельного кадастру. Структура баз даних АС ДЗК. Оприлюднення відомостей Державного земельного кадастру. Геодезична та картографічна основа Державного земельного кадастру. Об'єкти Державного земельного кадастру. Вимоги

до відомостей про об'єкти кадастру. Класифікатори, довідники та бази даних, необхідні для ведення Державного земельного кадастру. Унікальний кадастровий номер земельної ділянки. Структура кадастрового номеру. Кадастрові зони. Кадастровий квартал. Склад відомостей Державного земельного кадастру на регіональному і державному рівнях. Склад відомостей Державного земельного кадастру про державний кордон України. Склад відомостей Державного земельного кадастру про землі в межах територій адміністративно-територіальних одиниць. Склад відомостей Державного земельного кадастру на локальному рівнях. Склад відомостей Державного земельного кадастру про обмеження у використанні земель. Відомості про земельні ділянки. Документи, які створюються під час ведення Державного земельного кадастру. Порядок користування відомостями Державного земельного кадастру. Кадастрові зйомки як складова частина Державного земельного кадастру. Поняття про кадастрові зйомки і їх призначення. Геодезичне встановлення і погодження меж земельної ділянки. Технології геодезичних робіт щодо забезпечення вихідної документації для складання проектної документації та комп'ютерної обробки вихідних даних після здійснення геодезичних робіт. Відновлення меж земельної ділянки на місцевості. Погодження меж земельної ділянки з суміжними власниками та землекористувачами. Встановлення меж частин земельної ділянки, які містять обтяження та обмеження щодо використання землі. Кадастровий план обмежень і обтяжень. Виготовлення кадастрового плану. Обмеження та обтяження і земельні сервітути. Поняття обмежень та обтяжень прав на землю. Загальна характеристика обмежень та обтяжень прав на землю. Поняття та види земельних сервітутів. Підстави встановлення та припинення земельних сервітутів. Державний земельний кадастр населених пунктів. Роль і значення земельного кадастру при плануванні і використанні земель населеного пункту. Поняття про кадастровий землеустрій. Види населених пунктів та особливості управління землями населених пунктів. Проведення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. Інвентаризація земель. Реєстрація землеволодінь, землекористувань та об'єктів нерухомості.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у письмовій тестовій формі. Кожного року перелік тестових питань оновлюється на 30%. Абітурієнт на початку випробування отримує пакет документів, до складу якого входять: екзаменаційний білет, аркуш відповідей та вкладка. Екзаменаційний білет містить 15-ть питань та по 5-ть фіксованих відповідей до кожного питання (тільки одна відповідь є правильною).

Протягом фіксованого часу вступнику належить виконати запропоновані тестові завдання. На виконання завдань надається 60 хвилин.

Усі відповіді повинні бути занесені до основного поля аркуша відповідей у вигляді будь-якої позначки в області чотирикутника, що відповідає номеру правильної, на вашу думку, відповіді.

Якщо вступник зробив помилку на основному полі аркуша відповідей, необхідно виправити їх, скориставшись полем для виправлення помилок, яке розташовано в правій частині аркуша відповідей. Для виправлення відповідей, які вступник вважає за неправильні, необхідно поставити будь-яку позначку у чотирикутник поля для виправлення помилок відповідно до питання з неправильною, на думку абітурієнта, відповіддю в основному полі. Надані відповіді в межах поля для виправлення помилок будуть зараховані замість відповідних, поданих на основному полі для відповідей.

Оцінювання знань вступників за результатами тестування здійснюється за шкалою від 100 до 200 балів (100 + сума отриманих балів з тестування). В залежності від складності питань кожне з них оцінюється наступним чином: питання з 1-го по 7-ме включно оцінюється в 4-ри бали; з 8-го по 13-те включно – у 8-м балів; 14 те та 15-те питання оцінюються в 12 балів кожне.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Балакірський В.Б., Червоний М.В., Петренко О.Я., Гарбуз М.М. Геодезичні роботи при землеустрої: Навч. посібник. / за ред. В.Б. Балакірського. Харків: Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва, 2008. 226 с.
2. Островський А.Л., Мороз О.І., Тарнавський В.Л. Геодезія, частина II: Підручник для вузів / за заг. ред. А.Л. Островського. Львів : НУ «Львівська політехніка», 2008. 564 с.
3. Войтенко С. П. Інженерна геодезія : Підручник. Київ : Знання, 2009. 557 с.
4. Новак Б.І., Порицький Г.О., Рафальська Л.П. Геодезія: Підручник. 2-ге вид. переробл. та доповн. К.: Арістей, 2008. 284 с.
5. Геодезія. Частина I. Друге видання виправлене та доповнене / За заг. ред. С.Г. Могильного, С. П. Войтенка. Донецьк, 2003. 458 с.
6. Про землеустрій: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text> (дата звернення: 1.04.2023).
7. Земельний Кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 1.04.2023).

8. Земельні відносини в Україні: Законодавчі акти і нормативні документи. К.: Урожай, 1998. 816 с.
9. Мартянов В.П., Соловйов М.Ф., Токар А.В., Шиян В.Й. Бізнес-план розвитку сільськогосподарського підприємства: Методичні рекомендації. Харків: ХДАУ, 2001. 335 с.
10. Новаковський Л.Я., Добряк Д.С., Третяк А.М., та ін. Еталон технічної документації щодо встановлення обмежень і обтяжень у використанні земель сільськогосподарських підприємств. К.: ІЗУ УААН, 2000. 400 с.
11. Третяк А.М., Шквир М.І. Методичні рекомендації оцінки екологічної стабільності агроландшафтів та сільськогосподарського землекористування. К.: ІЗУ УААН, 2001. 7 с.
12. Новаковський Л.Я., Добряк Д.С., Третяк А.М. Методичні рекомендації щодо порядку розробки та складання земельно-агротехнічного паспорта сільськогосподарського формування. К.: ІЗУ УААН, 2001.
13. Новаковський Л.Я., Добряк Д.С., Третяк А.М. Методичні рекомендації щодо процедури відновлення прав громадян на земельну частку (пай). К.: ІЗУ УААН, 2000.
14. Новаковський Л.Я., Третяк А.М. Основні положення концепції розвитку земельної реформи в Україні. К.: ІЗУ УААН, 2000.
15. Пастернак В.І. Проблеми формування землекористувань сільськогосподарських підприємств в умовах ринкової економіки: Монографія. Львів: ЛДАУ, 2000.
16. Ступень М.Г. Використання земель населених пунктів: Монографія. Львів: ЛДАУ, 2000.
17. Схема землевпорядкування міста (план земельно-господарського устрою міста). Тимчасові науково-методичні рекомендації. Львів: ЛДАУ, 2000.
18. Новаковський Л.Я., Добряк Д.С., Третяк А.М. тимчасові рекомендації щодо складання проектів встановлення меж землекористувань наукових установ, дослідних господарств, підприємств і організацій. УААН. К.: ІЗУ УААН, 2002.
19. Третяк А.М. Землеустрій землекористувань асоціацій особистих селянських і фермерських господарств: Методичні рекомендації. К.: ІЗУ УААН, 2003.
20. Третяк А.М. Наукові основи землеустрою: Навчальний посібник. К.: ТОВ ЦЗРУ, 2002.
21. Третяк А.М., Друга В.М. Землеустрій при формуванні меж територій, реалізації земельних та економічних інтересів сільських, селищних та міських рад: Методичні рекомендації. – К.: ІЗУ УААН, 2003.
22. Третяк А.М., Ліщенко Т.М., Шквар М.І. Складання проектів землеустрою при формуванні земельних ділянок на підставі цивільно-правових угод: Методичні рекомендації, 2003.
23. Третяк А.М. Землевпорядне проектування. К.: ІЗУ УААН, 2006. 528 с.

24. Кривов В.М. «Основи землевпорядкування: навч. посіб. Для підготовки бакалаврів у вищ. Навч. закл. II-IV рівнів акредитації. К.: Урожай, 2008. 324с.
25. Кірічек Ю.О. Оцінка земель. Навчальний посібник. Дніпропетровськ: Літограф, 2016. 454с.

ДОПОМІЖНА

1. Гребенюк Т.М. та ін. Військова топографія: Навчальний посібник. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2008. 384 с.
2. Ващенко В., Літинський В., Перій С. Геодезичні прилади та приладдя (Навчальний посібник, друге, доповнене видання). Львів: Євросвіт, 2006. 208 с.
3. Шевченко Т.Г., Мороз О.І., Тревого І.С. Геодезичні прилади. Практикум: Навчальний посібник. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2007. 196 с.
4. Пастернак В.І. Проблеми формування землекористувань сільськогосподарських підприємств в умовах ринкової економіки: Монографія. Львів, 2000. 212с.
5. Земельний Кодекс України //Земельні відносини в Україні. Організаційно-правовий механізм. Під ред. д.е.н. А.С. Даниленка. Київ: КІС, 2001р.
6. Земельні відносини в Україні. Організаційно-правовий механізм / за заг. ред. А.С. Даниленка. Київ: КІС., 2001. 128 с.
7. Земельні відносини в Україні: Законодавчі акти і нормативні документи /Держкомзем України. К: Урожай, 1998. 816с.
8. Землевпорядна наука, виробництво і освіта ХХІ століття: *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 20 квітня 2001 р.)* К.: Інститут землеустрою УАН. 288 с.
9. Мартянов В.П., Соловійов М.Ф., Токар А.В., Шиян В.Й. Бізнес-план розвитку сільськогосподарського підприємства (методичні рекомендації). Навчальний посібник. Харків: ХДАУ, 2001. 262 с.
10. Новаковський Л.Я., Третяк А.М. Основні положення концепції розвитку земельної реформи в Україні. Київ, 2000. 53 с.
11. Новаковський Л.Я., Третяк А.М., Добряк Д.С. Земельна реформа в Україні.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення: 1.04.2023).
2. Міністерство аграрної політики та продовольства України URL: <https://minagro.gov.ua/> (дата звернення: 1.04.2023).
3. Положення про Державний комітет України із земельних ресурсів URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/120711635> (дата звернення: 1.04.2023).

4. Український екологічний сервер URL: <http://proeco.visti.net> (дата звернення: 1.04.2023).
5. Державне підприємство Український державний науково-дослідний інститут проектування міст «Діпромисто» імені Ю.М. Білоконя URL: <https://ispn.kievcity.gov.ua/FullInfo/83> (дата звернення: 1.04.2023).
6. ЗАТ НІЦ «Леонорм» (нормативні документи зі стандартизації) URL: <http://www.leonorm.com.ua> (дата звернення: 1.04.2023).
7. Ринок землі в Україні. Мапа земельних угод і цін на землю з 1 липня 2021 року URL: <https://agropolit.com/spetsproekty/892-rinok-zemli-v-ukrayini-mapa-zemelnih-ugod-i-tsin-na-zemlyu-z-1-lipnya-2021-roku> (дата звернення: 1.04.2023).
8. Земельна реформа та земельні відносини в Україні. URL: http://www.icp.org.ua/files/257_dovidnyk.pdf (дата звернення: 1.04.2023).
9. Асоціація «Земельна спілка України» (заснована групою землевпорядних організацій та установ). URL: <https://zem.ua/> (дата звернення: 1.04.2023).
10. Асоціація міст України (посилання на локальні нормативно-правові акти з питань регулювання земельних відносин). URL: <https://www.auc.org.ua/> (дата звернення: 1.04.2023).
11. Міжнародна благодійна організація «Екологія-Право-Людина» URL: <http://epl.org.ua> (дата звернення: 1.04.2023).
12. Ukrainian Land and Resource Management Center. URL: <http://www.ulrmc.org.ua> (дата звернення: 1.04.2023).
13. International Association of Geodesy. URL: <https://www.iag-aig.org/> (дата звернення: 1.04.2023).
14. Сайт землевпорядників України URL: <https://zemres.com/> (дата звернення: 1.04.2023).